

Fjärde roten, tomt 114

Kvarteret Frimuraren

Andra roten 1657h–70

Nutida samb. med 5.23

Frimurarbarnhus

Mikael Werle

1645–47 (se 4.113)

Sedan inflyttade som hyresgäst

Gerdt Petersson (se 4.113)

1650: Sal Michel Werlers Erfwingars hus sålt till Herr Ståthållaren Peder Lillia för 300 rdr

4.114 kallas *Jacob Lindsays baktomt*

Frans Kock 1656–60

Enligt kontributionslängderna:

10 Frans Kock 1657–60 4.114

1656: 3.4, 1657: 2.16 + 2.16, 1658: 12, 1659–60: 5

Gården till

”Stenbocks kurirs” morfar handelsmannen

Hendrik Arfwedsson

1661–63: 2, 1666–70–81

4.114

Henrik Arfwidsson var son till *Arfwed Christoffersson i Lidköping* och bror till handelsmannen *Christoffer Arfwedsson Lidin* i Lidköping.

Här i Göteborg omtalas Henrik Arfwedsson i kämnärsrättens protokoll 10.4.1655 som *rådman Arfwed Gudmundssons* tjänare. Likaså när *Wilhelm Curtius* från London i England i underrätten den 10.4.1656 fordrade Herr Arfwed Gudmundssons tjänare Hendrich Arfwedsson efter slutet kontrakt sin pilotslön 5 pund sterling från London i England till Göteborg och därjämte sin ersättning för tre veckors uppehåll. Skepparen Sven Biörsson intygade kontraktet om 3 pund sterling. När skeppet hade anlänt hit hade ej givit mer än 4 pund sterling. Han dömdes betala det resterande pundet, därjämte ett pund sterling för tre veckors uppehåll.

Henrik Arfwedsson tycks också ha varit bosatt hos rådman Arfwed Gudmundsson enligt kontributionslängden 1659–60 (rote 6). Hit till dåvarande rote 2 flyttade han 1661, kanske i samband med giftermål med *handelsmannen Jacob Lindsays dotter Anna*, vars mor var *Brita Andersdotter Bånge*.

Tillsammans med systemen *Margareta Lindsay*, änka efter *major Hans Kinnaird* på Balltorp, tvistade Anna Lindsay med rådmannen *Ullrich Steinkampf*, som var förmyndare för *Jacob Lindsays den yngres* barn, om arvet efter systrarnas halvbroder Thomas Lindsay. Tvisten komplicerades av att det var osäkert om Thomas Lindsay hade avlidit före sin far Jacob Lindsay den äldre. När saken behandlades vid Göteborgs underrätt meddelades det den 23.8.1665, att *en del av detta arv bestod i den gård, som Henrik Arfwidsson besatt i Göteborg*. Detta skulle tyda på, att fastigheten ursprungligen sträckte sig genom hela kvarteret till Södra Hamngatan (Se 5.23).

Henrik Arfwedsson var föreståndare för domkyrkan. Han besvärade sig den 27.4.1670 över orenligheten på gatan kring svenska kyrkan. Hösten 1678 krävde kyrkoföreståndaren Henrik Arfwedsson tullfrihet för 37 kopparplåtar, som han hade låtit föra genom Nye Port (Drottningporten), vars tullnär då var Anders Björnsson Winbom. På tillfrågan hade inspektör Daniel Svensson förklarad, att tullen måste betalas. Henrik Arfwedsson förklarade då, att Anders Winbom var skyldig mursten till kyrkan. Om Winbom inte betalade skulle Arfwedsson låta lysa upp honom från predikstolen. ”Henrik Arfwedsson kom utur sin stugu och stod i stugudörren, då han dessa ord fällte.” Winbom svarade då: ”Horor och oärligt folk måge blifwa nederlyste af predikostolen och där det skulle honom af Arfweddson skee, wore han wisst wederrodo att lysa honom upp igen.”

Troligen var det som trähandlare Henrik Arfwedsson omtalas i följande ärende: Benedictus Hylthenius (advokat och senare stadsfiskal) infann sig i rätten den 11.9.1671 på Henrik Elkings och Henrik Arfwedssons vägnar ”till att eenskylla deras gärning. Att dhe sitt wercke (virke) uthur Magistratens beslag olovandes och utan minne tagit hafwa. I synnerheet inlade han Henrik Arfwidssons skriftlige förklaring om saken. Jämte Mölnarens Swen Hanssons extract af slysselängden uppå det wercke, som wågemästaren Peder Swensson genom Slussen hafwer låtit inflåta.”

Henrik Arfwedsson rankades 1681 som nummer två bland Göteborgs järnhandlare (Almquist II:311). Almquist beskriver (I:274) hur han fick betala full frakt för 400 skeppund järn från Karlstad, därför Karlstadsborna icke godkände frakt med Vänersborgs båtar. Ehuru Almquist inte upptar Arfwedsson i listan över Göteborgs rådmän. så bör denne åtminstone innehaft en extra ordinarie rådmansjänst. I ett kungligt brev av den 9.1.1688 (EIIa:5) omtalas nämligen, att en rådmansjänst hade blivit ledig genom Henrik Arfwedssons dödliga avgång. Kungen föreslog nu att Henrik Braun Johan skulle få den på grund av sina till kronan gjorda förskott till kronan. Henrik Arfwedsson var också tillsammans med Jacob Herwegh och Olof Simonsson på förslag till att representera Göteborg vid 1676 års riksdag. Att Olof Simonsson fick denna hedersutmärkelse berodde på att man ansåg, att Jacob Herwegh och Henrik Arfwedsson i egenskap av officerare i borgaregardet borde stanna hemma i staden i de rådande krigstiderna (Almquist I:433).

En pikant episod i Henrik Arfwedssons biografi är en ursprungligen i underrätten ”anhängiggjord sak om 426 lass dynga förde för Lorentz Sifwertssons gata” (d.v.s. sydöstra hörnet av korsningen mellan Stora och Östra Hamngatorna). Man frågade sig enligt resolutionsboken i överrätten den 17.7.1671 ”antingen Erich Frantzson och Henrik Arwedsson skole all åkerlönen för samma dyngas avförande betala eller så mycket allena som de äre befundne dit fört hava”. På den tiden var det ju vanligt, att handelsmännen hade såväl hästar och kor inne på sina stadsgårdar. Annars bedrev Henrik Arfwedsson lantbruk, när han 1684–88 arrenderade kronogården Balltorp av ”Kinnerdternes” (d.v.s. fänriken J. Kinnairt och dennes bror Petter Kinnairt. Källa: Ortsnamnen i Askims härad s. 55).

Friherre Hugo Hamilton.

Henrik Arfwedsson avled före 9.1.1688. Han ärvdes av sina båda mågar *generalfältygmästaren friherre Hugo Hamilton av Hageby* (död 1724), gift med dottern *Anna Margareta*, och *överjägmästaren Gustaf Hammarin, adlad Hammarberg* (född 1653, död 1731), gift *Brita Henriksdotter*. De sistnämndas son Henrik Hammarberg, uppkallad efter morfadern, blev president i Svea hovrätt. Han var den kurir, som efter segern vid Hälsingborg den 28.2.1710 i all hast sändes till Stockholm och som vid framkomsten blev hyllad och belönad av arvsprinsessan Ulrika Eleonora med medalj och 50 dukater. Mollstadius har med 1710 års räntekammarbok (enligt SBL häfte 86) påvisat, att Hammarberg icke, som Snoilsky i sin dikt "Stenbocks kurir" skildrar saken, företog ilfärden som ryttare utan med skjuts.

Den 28.6.1688 fordrade *befallningsmannen i Sävedalens härad Torkel Eriksson Pihl* (begr. utom staden 17.5.1691) rådman Henrik Arfwedssons sterbhus. Kapten Hugo Hamilton ansåg, att hans svärfar och Pihlarnas föräldrar hade varit goda bekanta och vänner och "uti långsam tid och pläгат heder emot varannan med en och annan ting. Therfore Intresset (räntan) Pihlarnas arvingar ej strikte fordra kunne". Bördeman till skattehemmanet Kärra var (enl. Ba:11) 17.12.1696 Torkel Erikssons bror *pärleinspektoren Anders Pihl*. En annan bror var befallningsmannen *Carl Eriksson Pihl* (Ba:14 15.11.1698).

I rätten pläderades den 15.10.1688 i saken mellan herr kapten Hugo Hamilton å salig rådman Henrik Arfwedssons sterbhus och Abraham Bruhn, som hade varit sterbhusets och tidigare åtminstone sedan maj 1682 Henrik Arfwedssons tjänare.

Abraham Bruhn blev senare själv rådman.

Den 20.11.1688 talade *apotekaren Andreas Schwartz* i rätten om sina förskjutna medel till salig Henrik Arfwedssons begravning och dess sjukdom.

Hugo Hamilton, som av svågern fått ensam äganderätt till gården på Drottninggatan, sålde den för 2 150 d smt till Henrik Arfwedssons tidigare faktor i Lidköping, *handelsmannen Jöns Persson*, vilken lät uppbjuda den första gången den 7.6.1694. Den angavs då vara belägen *mellan rådsförvanten Henrik Braun Johans hus och gård å västra sida och sal. Lorens Brauns änkas gård å östra sidan*. När sedan myndigheterna sökte lägga beslag på försäljningssumman för huset med hänvisning till Henrik Arfwidssons bristande redovisning för sina till Gustavi kyrka insamlade medel, hänvisade Hugo Hamilton till svågern, som borde betala, vad som återstod.

Enligt magistratens registratur (Ba:14) begärdes 14.9.1699 (och många fler gånger) prompt execution av 400 d smt hos överjägmästare Hammarberg härrörande från hans förra svärfader avlidne Henrik Arfwedssons "kiörkeförvaltning".

Handelsmannen Jöns Persson

fick burskap den 26.7.1681. Cautionist var hans *svärfar Casper Wilhelmsson*. Jöns Persson föredde sitt avskedspass från Lidköping, där han i rådhusrättens protokoll den 6.7.1678 betecknas som handelsmannen Henrik Arfwedssons faktor. – Jöns Perssons bror *Arfwed Persson* bodde 10.13. Man kan i Lidköpings handlingar 1693: finna redogörelser för Jöns Perssons Lidköpings-släkt:

1:o Anno 1693 den 3 maj förrättades arvdelen på handelsmannen i Göteborg välaktat Jöns Perssons begäran genom dess fullmäktige svågern välaktat Per Olufsson, brodern Petter Persson för sig själv och Staffan handskmakare för sin hustru Elena Persdotter för den andel, som kunde

tillfalla dem efter deras moder hustru sal. Christin Jönsdotter. Närvarande var också på sal. hustru Margareta Jönsdotters barns vägnar handelsmannen i Lidköping Anders Nilsson Eekman. Det framgår, att vad som skulle delas var arvet efter avlidne befallningsmannen Jöns Nilsson i Sântorp. Hans efterlämnade gård, kallad Matts Nils gård, hade mågen Per Christopherssons med sin hustru och barn, den ena efter den andra åbott och besuttit vid pass 25 år. Värdering hade skett den 2.10.1652 av borgmästare och råd i Lidköping, då gården värderades till 238½ rdr. Den hade då varit anslagen till Mattes Nils kreditors avbetalning. Av olika skäl hade gården minskat i värde till den 17.10.1688, då den värderades till 207 d 5⅓ öre smt. Sal. mor i Sântorp hade avlidit för 17 år sedan. Två gamla byggningar på tomten, den ena bestående av stuga, framkammare och kök, den andra ”en stugu av 4 knutar” hade nedrivits av sal. Per Christofferssons änka. De övrig arvingarna borde enligt Anders Eekman för tiden efter sal. mor i Sântorps död erhålla hus- och bodhyra. Sal hustru Anna Jönsdotter hade under sin livstid med sin man borgmästare Johan Perssons samtycke skänkt sin sal. hustru Kerstin Jönsdotter sin anpart i gården etc. Även sal. Jonas Jönssons eller dess kvarlämnade barns och sal Nils Jönssons barns arvslotter omtalas.

2:o (Moderniserad stavning): ”Ehuruval vid arvdelningen 3.5.1693 emellan sal. befallningsman Jöns Nilssons till Sântorp arvingar angående dess gård och ägor, Mattes Nilssons gård kallat belägen i gamla staden, fuller blev uträknat, huru mycket varje arvtagare i bemalte gård och hus kunde tillkomma — men samma gång icke hades efterrättelse huru med en lycka Ullskap (?) och en dito, strax ut för gamble Skaraporten belägen, voro beskaffat, antingen de hörde sal. Pehr Christopherssons barn enskilt till eller borde komma samtliga arvtagare till delning, förmenandes det handelsmannen i Göteborg välaktat Jöns Persson, som då icke tillstädes var, skulle hava i sine gömmor skäl och skrifter över bägge lyckors beskaffenhet, varföre prövades skäligt upphöra med samma ägors delande in tills nu å underskrivne Dato i efterskrivne arvingars närvaro, verket andra gången företogs:

Nämligen Jöns Persson å egen och frånvarande Bröders Anders och Arfwed Perssöners vägnar samt system å Maria Persdotters vägnar, Christoffer och Petter Perssöner å sine egne. Item Staffan handskmakare å sin hustru Helena Persdotters vägnar.

Rådman Anders Björsson fullmäktig för sin svåger Anders Eekman och dess hustru Maria Berggren och Guldsmeden Erik Wästman på sin hustrus Sara Berggrens.

Då efterfrågades och befanns att Ullskaplyckan med kålgården vara sal. Pehr Christopherssons barn allena tillhörige. Men uppå Lyckan vid Skaravägen, Mattes Nils lycka, kunde av sal. Per Christopherssons barn intet besked framtes utan merbemalte lycka bör skiftas och delas emellan samtliga sal. Jöns Nilssons barn och arvingar etc.”

Drängen Bengt Assmundsson hade till kämnärsrätten den 25.9.1696 stämt handelsmannen Jöns Persson för alltför hård behandling. Jöns Persson hade en bönedagsafton i egenskap av husbonde anklagat Bengt Assmundsson för att ha stulit ett skinn av en bonde och sedan svårt misshandlat honom. Detta hade skett sedan drängen den dagen hade varit till skrift och avlösning. Nils Giässlings piga Brita Hansdotter berättade, att två dagar efter det att bonden, som hade mist skinnet, hade rest bort, hade en annan bonde kommit och frågat efter skinnet. Då kunde det inte återfinnas men sedan det några dagar därefter hade hittats, fick drängen av matmodern lov att bereda det och göra sig ett par tröjor av det. Pigan kunde därför intyga, att drängen inte hade stulit det. Hon hade under den tiden hon tjänade hos Jöns Persson allt som oftast sett, hur illa Jöns Persson, när han kommit hem drucken, slog och hanterade drängen. Han skällde då drängen för tjuv och skälm. Teg då drängen fick han hugg för det och då sade husbonden: ”håller dig för god att sva-

ra”. Svarade drängen fick han också hugg och slag och då sade Jöns Persson: ”skall du löxta mig”.

Brita Hansdotter kunde heller inte annat säga om Bengt Assmundsson än att hon förstätt ”med honom ära och gott” hela den tid hon tjänte tillsammans med honom. Hon hade aldrig förmärkt honom vara benägen till tjuveri, fylleri eller skälmstycken, inte heller att han nånsin gick på krog för att dricka.

Kämnärsrätten avdömde den 11.12.1696 saken så: ”Det kan svaranden Jöns Persson intet förneka, att han med hugg och slag hade överfallit sin dräng Bengt Assmundsson utan förebär, att han såsom en husbonde icke allenast denna utan flere gånger till att rätta hans fel har varit tvungen att avstraffa honom såsom den där visat sig uti en eller annan måtto owettig och obstinat, förmenandes sig der till skäl hava efter Kungl. Ma:jt:s allernådigaste tienstehjonsordning av år 1690 den 5 punkten så mycket mer som drängen sig detta wärdig gjort och det förtjänt har, williandes och med bonden Sven Andersson i Nääs attest beviseliget göra, att Bengt Assmundsson sig otrogen ställt till ringa heder i det han skall olovligen hava avhänt bemälte bonde ett bockeskinn men emedan detta senare är en ting denna saken icke i synnerhet angår utan är en sak emellan Bengt Assmundsson och bonden, ej heller överbevisas kan, emedan de av Jöns Persson åberopade vittnena nämligen hans pigor och Bengt Assmundssons medtjänare hava contrarium bevitnat, således att samma skinn blefwet Bengt Assmundsson av hans matmoder tillåtit att taga och göra sig ett par tröjarmnar av och är i så måtto intet stulit. Så kan Jöns Persson för den skull där av intet justificera denne sin sak mot drängen Bengt Assmundsson.

Och ehuruväl han vill påstå sig efter lag hava makt att avstraffa sin tjänare och i anseende till detta mål intet böra svara sin dräng uti detta sitt käromål. Så befinnes han likväl så wida härutinnan brottlig som han måttet av en rätt och skälig aga överskridit haver, vilken efter det 17 Kap. Såråmålsbalken med vilja i Stadslagen conferatur Kap. 19 ejusdem tituli § 1 Landslagen intet bör vara med blodvite eller blånad, varandes ock detta under namn av aga skedde avstraffande så mycket otidigare och svårare att skatta som att det är skett den dagen, när Bengt Assmundsson hade varit till skrift och absolution på vilken ringa tid en husbonde till ett så Christeliget och heligt wärk heller måtte lämna sin tjänare i fred och ro än med världslige sysslor honom beswära och derpå med hugg och slag överfara. Ty finner rätten skäligit det bör Jöns Persson för detta Bengt Assmundsson tillfogade blodvite i anseende till ovannämnde omständigheter vara förfallen i tveböte och böta 6 d smt samt refundera Bengt Assmundsson förorsakade rättegångskostnader 3 d smt.”

1703 lät handelsmannen Oluf Häger inprotokollera handelsmannen Jöns Perssons obligation i ”svarta boken”. Den 10.9.1696 hade Jöns Persson fått påskrivet av magistraten, att han ej, som befallt var, hade innehållit köpeskillingen i gården för Hammarbergs del i Henrik Arfwedssons rest till Gustavi domkyrka. När nu översten Baron Hugo Hamilton den 9.5.1704 lagbjöd handelsmannen Jöns Perssons gård på Drottninggatan mellan handelsmannen Anders Nilssons bakgård i väster och Lorens Bruns änka i öster för en skuld på 870 d smt, så kan det bero på att Jöns Persson och överste Hamilton hade andra affärer med varandra. Enligt ett köpebrev (AIIb:4), daterat Kristinehamn 26.2.1703 hade Jöns Persson av (dåvarande) major Hugo Hamilton köpt 150 tunnor spanskt salt, som hade lastats ur skeppet Salomon.

Jöns Persson avled den 11.7.1705 i Lidköping, där han också begravdes. Två svågrar nämnas i bouppteckningen. Den ene var ägaren av Pixbo, *inspektoren vid Stora Sjtullen Lars Bergsten* (död 1728, se 2.124), vars första hustru var Jöns Perssons änkas syster *Christina Pronck* (bou

16.10.1711: Lars Bergsten omgift *Johanna Larsdotter Bratt*) Systrarna var döttrar till skeppsbyggmästare Claes Jacobsson Prunck och Brita Pedersdotter (bou 6.5.1707) och deras styvfader var Simon Simonsson Schultz d.y. (bou 1704). Den andre svågern var *skräddaren Johan Kierrulf* (se 10.13), som gift sig med Jöns Perssons bror Arfwed Perssons änka Annika Kruse. Jöns Persson efterlämnade barnen *Claes, Nils* och *Maria* (se Berg II:9–10, 26).

Handelsmannen Jöns Perssons gård på Drottninggatan, bestående av 3 hela tomter värderades i bouppteckningen till 2 185 d smt. Den såldes av sterbhuset för 2 540 d smt och en diskretion till barnen av 60 d smt till handl. *Sven Hasselgren*, uppbud 7.5.1706, men bördades av

handlanden Johan Liedgren,

som var ägare 1710. Johan Liedgren hade den 20.12.1700 fått burskap som handlande. Hans hustru *Christina von Barck* fick den 25.11.1708 stolrum i domkyrkan efter Anders Hijsings änka Annika. Hon sades vara syssling till Jöns Perssons barn.

Vid bouppteckningen efter båda makarna 1735 uppges förmögenheten uppgå till 5 994 d 10½ öre smt. Större delen av denna bestod av hus, tomt och den inmurade bryggpannan, som värderades till 5 670 daler enligt värdering 1736 (Berg I:2, 453). Den 12.12.1737 uppbjöds avlidne Johan Liedgrens hus på Holländaregatan, som skulle säljas för arvingarna.

I en inlaga till magistraten den 3.12.1738 (EIIb:20) sade sig sonen

Abraham Liedgren

icke allenast innehava sin egen och sina bröders rätt i deras avlidna föräldrars gård utan också sina systrars. Han hänvisade till deras supplik om att deras arvsandelar skulle få inestå hos honom. Denna supplik var undertecknad av *Clara Christina Liedgren, Ingeborg Liedgren* och *Greeta Maria Liedgren*. I handlingen omtalas Nils Fehman. Gården köptes på auktion av Abraham Liedgren, som nu hade utlöst syskonen, utom yngsta systemen.

Abraham Liedgren erhöll burskap som handlande 2.12.1740 och gjorde cession 1751. Han gifte sig 1748 med *Anna Maria Holmgren*, som var dotter till den framgångsrike *handelsmannen Olof Holmgren* och dennes hustru *Christina*. Olof Holmgren hade 1729 erhållit privilegium på en tobaksfabrik i Göteborg och var den förste donatorn (den 5.4.1754) till Göteborgs stads Barnhus; (uppgift av S. A. Wilhelmsson) Abraham Liedgren var på grund av sitt slöseri illa tåld av svärfadern, som den 21.2.1752 yrkade boskillnad. Madame Anna Maria Holmgrens fullmakt för ansökan om boskillnad undertecknades den 14.2.1752. Konkurshandlingarna 1750–52 innehåller tjocka packar med papper angående mellanhavanden mellan Olof Holmgren och dess måg Abraham Liedgren. Den 24–26.9.1751 utauktionerades handelsmannen Abraham Liedgrens f.d. ägda hus på Drottninggatan plus lösören på handelsmannen Olof Holmgrens begäran.

Bland handlingarna ingår också en fullmakt, utställd av *Maria M (Margareta) Hülphers, född Liedgren*. ”att lagligen bevaka min fordran hos min käre broder herr Abraham Liedgren”. Hon var född 20.4.1718 och hade 1744 gift sig med *superkargören vid Ostindiska kompaniet Abraham Hülphers*, född 24.2.1717 (son till *handelsmannen i Stockholm Abraham Johansson Hülphers*, född 1673 och *Hedvig Stridbeck*).

Dessa data om superkargören Abraham Hülphers är hämtade från en ”Genealogisk Tafla, som visar några grenar af fordom biskopens i Westerås M:r Stephani Bellini efterkommande” och som ger oss möjlighet att skilja mellan fyra närbesläktade Abraham Hülphers, som förekommer i detta sammanhang. Tavlan sammanställdes 1758 av direktören och genealogen *Abraham Abrahamsson*

Hülphers d.y., son till en namne och kusin till superkargören, nämligen *rådman Abraham (Johansson) Hülphers d.ä.* i Västerås, f. 1704, död 1790 och dennes maka Christina Westdahl, född 1704, död 1703. Om rådmannen Abraham Hülphers d.ä. och hans son och namne genealogen: se Marita Lindgren Fridells artikel "Ett köpmanhus i landsorten" i RIG 1940.

Uppgifterna är lämnade därför att Henrik Arfwedssons gamla hus överläts den 31.1.1750 av Abraham Liedgren till handelsmannen Olof Holmgren men såldes sedan den 15.2.1751 av denne till en svåger till genealogen Hülphers

handelsmannen och klädesfabrikören Sven Kullman,

som fått burskap som handlande i Göteborg 31.10.1746. Han lät den 18.2.1751 (enligt lagfartsprotokollen i AIIa) uppbjuda "ett vid Drottningegatan emellan handelsmannen herr Johan Anders Lambers å östra samt Commissariens och Directeuren Herr Abraham Grills hus å västra sidan här i staden beläget Hus och Gård, som han av Handelsmannen Herr Olof Holmgren, enligt den 15de Februari månad utskrifna salubref köpt för en summa af Åttatusende daler Silfwermynt jemte en Discretion av Trijhundrade daler i samma mynt, hwilket Handelsmannen Herr Abraham Liedgren tillförne ägt, men jämlikt thes til RådstuRätten then 31 Januari 1750 ingifna skrift till bemälte Handelsman Holmgren afstådt och öfwelåtit".

Handelsmannen Sven Eriksson Kullman hade den 12.3.1744 gift sig med genealogens äldsta syster *Maria Hülphers*, född 22.3.1731 i Västerås, död 23.1.1787.

Det påstås, att Sven Kullman också själv skulle härstamma från biskopen Bellinus. Det borde då vara genom dennes son (släkten Hülphers stamfader) *krigshövitsmannen Antonius Bellinus*, vars öde genealogen Hülphers aldrig lyckades utreda. Skälet är att det ganska sällsynta namnet Anton återkommer i Sven Kullmans modernesläkt Wennerberg. Riktigt hur *överinspektör Anton Wennerberg* (1768–1823) genom sin far *tullvaktmästaren i Göteborg Lars Wennerberg* (1732–1790) var släkt med Sven Kullman är obekant men att de tillhörde samma släktkrets framgår av antavlan för Anton Wennerbergs sonson *grosshandlare John Anders Anton Wennerberg* (1842–1907), som var dottersons dotterson till Sven Eriksson Kullman.

Tre bröder *Lars*, *Sven* och *Erik Kullman* inflyttade på 1730–40-talen från Vänersborg till Göteborg och fick burskap som handelsmän i Göteborg resp. 3.5.1745, 31.10.1746 och 12.3.1759. Inte ens genealogen Hülphers kunde lämna annan upplysning om sin svåger Sven Kullmans härstamning än att fadern till Lars och Sven hette Erik. För ett par decennier kring sekelskiftet 1700 är Vänersborgs födelsebok bevarad men den slutar ironiskt nog samma år Sven föddes 1.10.1715. Lars anges i födelseboken 1711 vara son till "*Erik i Fingås*". Vad man i övrigt lätt kunnat taga reda på var att deras mor *Elin Larsdotter* var syster till *kämnären i Göteborg Olof Larsson Wennerberg*, vars trassliga affärer Sven Kullman efter hans död fick reda ut. Ett avvitringsinstrument den 23.6.1717 omtalar emellertid, att Elin Larsdotter, som var änka efter skepparen Erik i Fingås (i mantalslängd 1715 kallad Finngård) och hade två gossar med honom, skulle gifta om sig med borgaren Nils Andersson. Denne, som hade en namne och sambroder Nils Andersson, bosatt Hallby (Näs sn, Åse härad), anlade senare efternamnet Kullman, som han också tilldelade sina styvsöner Lars och Sven. Dessa var alltså endast halvbröder till handelsmannen Erik Kullman, som fått sitt förnamn efter sin mors förste man.

Nils Andersson Kullman (död 1730) som i Vänersborgs rådhusrätts protokoll den 26.9.1720 omtalas som stadstjänaren Nils Kullman och 1.7.1721 omtalas som borgaren Nils Kullman, var enligt Åse tingsrätts protokoll den 27.10.1721 son till avlidne nämndemannen Anders Persson, som ägt halva hemmanet Hallby. Vid februaritinget 1712 omtalades denne som "nämndemannen An-

ders på Kullen”. Nils Kullman, som var född i faderns första gifte hade liksom övriga helsyskon avstått sin del i hemmanet Hallby till sin namne sambrodern Nils Andersson (död 1748).

En annan bror till Nils Kullman hette Petter Andersson och var bosatt som mastmakare i Riga och troligen var det denne som 1744 besöktes av Sven Eriksson Kullmans halvbror Anders Kullman.

Styvfadern Nils Kullman drev samhandel med befallningsman Mårten Brunberg på Frugården i Näs (död 22.3.1720 enl Åse tingsrätt 14.11.1720). Dennes måg Jonas Kruse (gift Maria Brunberg) krävde vid Vänersborgs RR den 15.2.1724 Nils Kullman på vad denne blivit skyldig hans svärfar Mårten Brunberg: kravet gällde bl.a. 13 tunnor salt och 10 mattor tobak. Tidigare hade detta krav rests av Jonas Kruses svåger rådman Johan Anders Ludolf (gift med Rebecka Brunberg och i Vänersborg RR 6.3.1738 kallad f.d. fältskär) ; då svarade Nils Kullman, att pengar var deponerade för sal Mårten Brunbergs räkning i lantmäteriet.

Sven Kullman begravdes Chr 20.1.1762. Fakta ur avlidne rådman Torsten Geddäs artiklar i ”Tidskrift för Göteborgs Stads Tjänstemän” ang. gravarna i Gustavi domkyrka och vid Kristine kyrka särtryck ur nr 7–10.

Nr 58 & 59 Sven och Erich Kullman inköpte 1762 denna gravplats för 200 dr smt, kassabok 1751–1764. Erik Kullman blev 1767 en av borgerskapets äldste och påföljande år rådman. Sven Kullman begrovs den 20.1.1762 och Erik Kullman den 11.4.1769. Enligt yngre gravkartan är gravplatserna 58–59 belägna i kyrkans främre del, strax framför korsgången”.

Göteborgs pol. prot. 31.10.1746 § 442:

"Inställte sig till burskaps vinnande efter förut skiedd beställning efterföljande näml. — 4 Handelsmannen Sven Kullman: löftesmän var *Herr Rådman Joh. Mellenberg* och *handelsmannen Herr Martin Sandberg*."

Den 4.7.1747: Krävdes *köpmannen Anders Hedenström* av Sven E Kullman.

Rådmannen i Karlstad *Lars Wennersten* hade avlidit den 1.1.1750 och efterlämnat *änkan Lisa Greta Kullberg* och fyra små barn. Änkan gifte om sig med *stadsfiskalen i Vänersborg Lars Jeansson* som skrev till Göteborgs magistrat ang. sterbhuset. Sven Kullman och *Jacob Dahlgren* (5.64, 6.10) hade den 18.4.1750 åtagit sig att motta all leverans och se till att övriga kreditorer i Göteborg genom dem skulle erhålla sin betalning, Dahlgren avled och sedan råkade det Wennersenska sterbhuset i dispyt med *Madame Anna Caisa Dahlgren* (född Wilhelmsdotter Kinnaird) om en fordran från det Holmgrenska huset i Göteborg om 32 tofter sågeblockar.

Sven Kullmans namnteckning finns i köpmannen *Carl Leonhard Björkmans* konkurshandlingar 1748.

Handelsmännen *Gustaf Råbergs* samt Lars och Sven Kullman visade utdrag ur Arboga stads rådhusrättprotokoll av den 26.2.1750 ang handelsmannen *Petter Siöstedt* och dess borgenärer. De skulle med ed styrka sin fordran hos Siöstedt, vilket de gjorde.

Det gällde bl.a. förskrivning till Lars Kullman den 28.1.1748 på 450 daler kopparmynt, till Sven Kullman den 7 mars samma år på 295 d 10 öre kmt, till Gustaf Råberg på 300 d kmt den 11.3.1748 (?).

Utdrag ur Arboga stads dombok i saken mellan handelsmannen Petter Siöstedt och samtliga dess borgesmän angående preferens till den förres uppgivna egendom till de senares förnöjande den 26.3 (?) 1750.

Bokhållaren Anders Berglund företrädde handelsmännen Lars och Sven Kullman ang 1) Siöstedts förskrivning till Lars Kullman den 28.1.1748 450 d kmt att vid permässomarknaden i Arboga betala 2) dito förskrivning till sedelhavaren den 17 mars 295 d 16 öre kmt, vilken Sven Kullman innehade.

Konkurshandlingar: *Segelmakaren J, J, Rönnow* lånade 30.3.1749 1 086 d 14 $\frac{2}{3}$ öre smt av Sven E Kullman. Valuta i segelduk. Kullman begärde utmätning (EIIb:54. 32.5.1749)

På handelsmannen Sven Kullmans begäran såldes 2.2.1752 franska renettäpplen i partier om 100 st.

Säve tingsrätt A1a:19, 5.2.1752:

"Handelsmannen i Göteborg Sven Kullman hade till detta ting genom utfärdad stämning inkallat bonden Johan Johansson i Krokslätt och enrolleringsbåtsmannen vid tredje kompaniet under Herr Capitain Gyllenskruf Hans Olofsson på Bagaregården att stånda honom till laga ansvar för det de utan givet tillstånd den 6 januari sistlidne på Landsvägen skola hava överfallit kärändens forbonde Olof Månsson i Ugglum och våldsamligen avhänt nämnda forbonde dess medhavda gods bestående av inpackade Malmö-klippingshandskar, som voro destinerade till Örebro och vidare, samma hos trädgårdsmästaren på Låred i Örgryte socken över natten insatt och sedan till staden Göteborg infört, inställandes sig nu vid upprop käranden genom kämnären och hovrättskommisarien Anders Wahlstedt efter en företedd fullmakt samt svarandena själva och androg kärandefullmäktigen följande: Det hade en handskmakare i Malmö vid namn Nils Svensson vid namn översänt till herr handelsmannen Kullman ett partie Malmö-handskar, bestående av 200 dussin mans- och qwinshandskar, dem behörigen stämpla låtit och med pass förse, att samma antingen i Göteborg eller annorstädes försälja. Godset ankom under juletiden och som Kullman icke fann någon nyttig avsättning på handskena i Göteborg höll han onödigt dem i staden låta införa, uppvisa och där förtulla. utan som han i anledning av manufakturprivilegierna hade frihet dem till vad ort han behagade föra och först vid uppvisnings- och försäljningsorten förtulla, lät han den i Malmö på godset lämnade förseglingen qvarsitta och lade det in på Gårda i Örgryte socken att sedermera, när han sitt andra gods uppföra ville, tillika till Örebro afsända till vilken ända han accorderat med bonden i Ugglum Olof Månsson, som den 6 januari sistl. tog godset på hemmanet Gårda tillika med passet och begaf sig på vägen gerade till Alingsås och så vidare till Örebro men när han kommit på vägen mellan Lund och Re(d)berg mötte han Johan Johansson ridande, (som vände) men kom tillbaka och hade Hans Olofsson med sig och lika vid bäcken griper Olof Månsson, ansägandes godset som han fört skulle höra dem till. Olof Månsson visar sitt medhavda pass och påstod sig vara i rätter resa stadd men detta oaktat tvingade de honom till trädgårdsmästaren på Lund, därest de samma inlade och änteligen om morgonen därefter, sedan deras hitsighet blivit stillad och de genom andras föreställningar blivit varnade, hava de omständigheterna för överinspektoren vid Lanttullen Herr Isac Hagert angivit, vilken godset införa låtit och efter passets besiktigande efter befunnen riktighet lösgivit.

Och alldenstund det icke hörer dessa svarande till att över inrikes köpmansvaror något inseende hava, fast mindre självrådigt och av eget bevåg om hos dem någon misstanka infalla skulle, därvid handen lägga och i sin rätta väg hindra, så kan jag icke än detta deras göromål, såsom en våldsverkan anse, varemot så slutet förbehålles få påstående göra."

Härjämte uppvisades å kärandesidan Herr Överinspektoren Hagerts den 3 i denna innevarande skriftliga intygande, att sedan svarandena den 6 sistl. givit honom tillkänna, att de aftonen förut anhållit ett misstänkt lass och över natten hos trädgårdsmästaren på Lund i förvar nedsatt blev ovannämnda fat och packe under bevakning av tullbetjänter förstnämnda dags morgon till Göteborg införda samt i vederbörandes närvaro öppnade och visiterade och som innehållet bestod av 200 dussin handskar, vilka av Malmös Landttullkammars förpassning af den 24.12.1751 hade sin riktighet, så lämnades varan opåtalad till kommissionären Sven Kullman mot tullens erläg-gande.

Svarandenas försvar: "Utav det derhos jämväl av kärändena företedde och förr åberopade Passet intages det handskmakaren i Malmö Nils Persson angivit på Landt-TullContoret i Malmö 200 dussin mans- och qwinshandskar att försända dem till Göteborg, därest i commission för dess räkning vid Örebro och flera marknadsplatser uppe i Landet försälja som ock blivit enligt påskrift till Göteborg förpassade samt vid passerandet genom Laholm och Halmstad passet påskrivet och äntligen sist i Göteborg, varest godset ock blivit förtullat.

Svarandena kunde väl icke frångå, att så händt, som kärändena andragit, undantagandes att de varken tvingade Oluf Månsson att följa med sig utan vänligen bad honom, ej heller sagt, att godset skulle höra dem till, förklarande sig vidare uti en nu ingiven skrift, som upplästes, av innehållet, att enär Olof Månsson från Ugglum, som den 6 januari om aftonen kl ungefär emellan 8 och 9 på landsvägen emot Pryssekrogen kom med sitt lass körandes, tillfrågades, vad han hade att köra, svarade, att det var något köpmangods, som han tagit i staden, att han tagit det på Gårda, vilket tvetydiga och olika svar skall givit dem anledning att fråga om han hade pass på detta godset samt förmå honom att vända tillbaka till trädgårdsmästarens hus vid Lunden, att där läsa samma pass, som ock skedde, då av dess innehåll befanns, att varan till Göteborg från Malmö var förpassad. Forbondens utlåtelse, att hava tagit godset på Gårda, det hemliga körandet om nattetiden, godsets förpassande på Göteborg, som då redan var förbistådes passerat skall givit dem nog tillräcklig misstanke om godsets riktiga förände till destinationsort efter förpassningen, varför de det anhöllo och följande dagen gävo sådant hos vederbörande tillkänna och funno förpassningen vara ställd på Göteborg, vilket alltså med mera som till deras förmente oskuld länder å deras sida, skall kunna bevisas och som de icke skola vara skyldiga till det angivna brottet, så påstå de att bliva ifrån kärändens tilltal frikända och ersättning för deras skadestånd tillagd.

Olof Månsson gjorde därpå den berättelse, att först mötte Johan Johansson honom ridande och kom genast tillbaka och hade Hans Olofsson med sig på hästryggen och sedan de frågat och fått underrättelse om vad han hade att föra för köpmangods och han viste passet men de hindrade honom att köra fort. Olof Månsson, som kände Johan Johansson, frågade: "Varföre vilja I intet låta mig fara i fred?" då Johan svarade, att "det är icke den tid som förr, vi äre fattiga gossar, vi behöva också förtjäna något", havande både Johan och Hans enständigt påstått, att han skulle följa med dem till Lund(en) och sedan han måste sådant efterkomma såsom en där icke kunde sätta sig emot dem, for han med dem till Lund(en), då de läto smeden mäster Lorentz Helgesson för dem ute på gården vid Lund(en) uppläsa det honom frantagna passet, vilket de sedan behöllo och blev lasset därpå insatt, varefter han for sin väg hem till Ugglum.

Vidare gjorde svarandena den berättelsen, att följande dagen om morgonen gingo de in till staden och hos Överinspektör Hagert uppvisade det medhavda passet, som därpå utskickade tullbetjän-ter, som i följe med svarandena införde lasset, då Olof Månsson var med och vart tunnan öppnad, som skedde uti herr Överinspektorens gård och i handelsman Kullmans samt svarandenas närvaro blev det genomsett och riktigt befunnet.

Kärandes fullmäktige åberopade sig till vittne trädgårdsmästaren på skattehemmanet Lund och dess hustru att lämna berättelse vad samtal Johan Johansson med Hans Olufsson hade, då den förre bad den senare följa sig till lasset men som bemälte hustru, som nu tillstådes kom gav vid handen det hennes man var opasslig och att Hans Olofsson var hennes svåger, så kunde henne icke något vittnesmål i denna sak för svågerns skull avtagas."

Svarandena hade väl till vittne låtit inkalla *smeden Mäster Lorentz Helgesson* samt *gesällerna Jöns Joström* och *Graffman* "med dem att bevisa det uti passet stod, att varorna voro destinerade till Göteborg men som den omständigheten av svaranden icke förnekas, så begåvo sig svarandena ifrån deras hörande".

Därpå anförde herr kämnären Wahlstedt följande slutpåstående: "Alldenstund av de företedde skäl och laga bevis samt svarandens vidgående är fulltygat, att de av en ogrundad misstanke själva och med egen åtgärd hindrat forbonden Olof Månsson i sin rätta resa och fört honom tillbaka emot sin vilja till Lund samt därstädes honom ifrån sitt förande gods skilt, så kan jag icke annat än emot dem i anledning av 7? XX Cap i — mitt påstående göra, ty att deras invändning om misstanken och passets beskaffenhet, att det var ställt på Göteborg av orsak som deras uppsyning icke tillhörde eller borde giva dem anledning något gods själva anhålla, helst passets egentliga mening utvisade det godset icke var sänt till Göteborg, att där försäljas utan allenast i commission att därstädes eler varest commissionären själv behagade disponeras och borde för den skulle efter den rättighet manufakturprivilegierna meddelar lika fritt passera Göteborg som det gått förbi Kungsbacka utan både påskrift och tillsägelse förbehållandes sig min principal därjämte ersättning för hinder och tidspillan samt kostnad bestående i betalning för en person, som ensam måst uppföra godset efter det andra samt fullmäktigearvode 60 daler, tillsammans 87 d 16 öre smt. Vidare hade icke parterna å någondera sidan att andraga utan Tingsrätten stannade därefter uti följande:

Tingsrätten har allt vad föregående rannsaking innehåller i behörigt och moget övervägande hos sig komma låtit och ehuru väl käranden handelsmannen Kullman genom antagen Fullmäktige Herr kämnären Wahlstedt påstår det svarandena Johan Johansson och Hans Olofsson för det de obefogat skola på landsvägen våldsamligen anhållit det gods, som han till Örebro avsänt och forbonden Olof Månsson uti dess rätta ärende hindrat samt godset såsom misstänkt honom avhänt och till undersökning brakt böra efter 7 § av 20 Cap MissgärningsB, att hava edsöre brutit likaså alldenstund av rannsakingen intages det svarandena icke blivit övertygade att hava på det sätt med Olof Månsson förfarit som nämnda lagsens rum omtalar, då edsöre brutit är, för den skull kan Tingsrätten icke anse kärandens påstående vara lagligen eller till meromrörde lagsens rum lämpligt. Utan som svarandena själva icke frångå kunnat, att de egenvilligt hindrat Olof Månsson på allmän väg och tillhållit honom att fara tillbaka, då han i dess rätta ärende stadder var, jämväl anhållit dess medförda gods samt detsamma såsom misstänkt honom avhänt och nedsatt, kunnande deras fattade misstanke om riktigheten av Olof Månssons ärende eler dess medhavda gods beskaffenhet så mycket mindre tjäna dem till en befrielse från ansvar som de till godsets anhållande i förmågo av Kgl. Maj:ts Förordning mot Lurendrejeri av 21.5.1739 och 8½ bort söka vederbörligt tillstånd, vartill kommer att godset enligt Herr Överinspektoren Hagerts intygande befunnits riktigt och förordningarna likmätigt förpassar utan att därpå någon åtalan göra, alltså och efter den anledning som missgärningsb, XXI Cap 7 § medgiver finner Tingsrätten rättvist förklara den Johan Johansson och Hans Olufsson skyldiga att hava å allmän väg frid brutit och för den skull dem till 40 d smt böter vardera sakfälla.

För övrigt och vad angår kändens påstående om ersättning för skadestånd, så emedan han icke bevist, huru mycket eller vari den destått, Ty kan tingsrätten honom sådant icke tillerkänna, dock böra svarandena ersätta känden för denna rättegångs användande och med 10 d smt skäligen jämkad kostnad, Vilket allt Kungl. Maj:t och Rikets Höglofl Göta Hovrätt underställas skall etc."

Sven E Kullman var förmyndare för avlidne *Gustaf Andersson Råbergs* barn. Yttrade sig med anledning av *superkargören Carl Bratts* krav på utmätning (EIIb:70, 6.5.1752)

Christopher Stapelmohr skrev den 9.4.1753 å sjöfullsrättens vägnar ang. en stuv blått sidentyg, som arresterats på grund av felande stämpel och som tillhörde kramvaror tillhöriga handelsmannen Sven Kullman och som hitförpassats från Salberget. Två skickliga handlande borde utses för att utröna om sidentyget var in- eller utrikes tillverkat (EIIb:73 13.4.1753).

21.6.1753 var Sven Kullman närvarande som representant för arvingarna vid auktion efter kändnären Olof Wennerbergs avlidna änka *Edla Christina Boye*. Han inropade en beslagen ekkista och en liten utskuren låda.

Friherre Johan Friedr. von Kaulbars hade på handelsman Sven E Kullman transporterat den in-teckningsrätt som Kaulbars fru Baronessa och dess numera avlidne styvson *Olof Holst* den 17.10.1747 och den 24.10.1752 hade beviljats uti *hustrurna Bengta Andersdotters* och *Christina Skånbergs* samt *båtekarlen Sören Elofssons* fastigheter: deras halva gård belägen på Kyrkogatan emellan boktryckaren Herr Em Smitts å södra och linvävaren Gays änkas å norra sidan samt deras halvpart i *hemförarebåten Beckius* kallad med dess skrårättighet. De hade av Sven E. Kullman lånat 1 082 d smt den 23.6.1755. Bevittnades av *Immanuel Smitt* och *Jonas Norberg* (EIIb:82, 13.9.1755).

Anna Elisabeth Schwartz, *Anna Margareta Bagge*, *Maria Kullman* och *Sara Deber* intygade som vänner till *apotekare Martin Andreas Bauchs* avlidna *hustru Anna Elisabeth Faber*, att hon ofta sagt sig veterligen varken i in- eller utlandet ha någon släkt eller arvingar och att hon hitkom som en fattig och flyktig främling, vilken icke hade infört något det ringaste i hennes mans bo. Hennes man och dess barn skulle vara hennes rätta arvingar (EIIb:81, 30.4.1755).

Sven och Lars Kullman hörde till de handelsmän som 1756 låtit insalta stora partier sill.

Ang Sven Kullmans inköp av Johan Wisings egendom: se konkurshandlingarna 5.2.1756.

Klagomål ang över- och undervikt: B W Carlberg hade under landshövdingens frånvaro av landshövdingeämbetet i Malmö fått en styck- och klockegjutaren Anders Wetterholtz å kyrkornas vägnar i Malmö ingiven ansökning ang 2 lispund 3 skålpund fint engelskt tenns utbekommande av handelsmannen Sven Eriksson Kullman eller och kontant betalning därför 25 d 17 öre smt åter, tillika med frakt, åbragt kostnad etc. till 8 d smt. *M Gustafsson* och *Abraham Almgren* intygade den 12.8.1756 att de den 1.11.1755 på stadens våg hade vägt för Herr Sven Kullman engelskt tenn 13 440 skålpund viktualievikt och samma tennblock hade avsänts med *skepparen Pehr Persson* på Landskrona. Sven E Kullman ansåg, att han hade gjort vad "allt vad han kunnat och bort göra" (EIIb:87, 23.3.1756).

Sven Eriksson Kullmans morfar Lars Bengtsson i Degeberg sysslade som forman med transporten av Värmlandsjärnet via Edsvägen till Göteborg. – Sven Kullmans speciella uppgift i Göteborgs handels societet blev att underhandla med Edsvägsbönderna om den ersättning de skulle erhålla av göteborgarna. Den 26.5.1757 beslöts att Sven Kullman och *Olof Åman* skulle resa till Vänersborg ang järnhandeln.

Handelsmännen *Erik Lidberg*, *Herr Niclas Matsen* och Herr Martin Sandberg hade som förutvarande äldste bisittare utnämnts till verkliga äldste i handels societeten.

Handels societeten bad magistraten välja mellan nedan till bisittare med motivering: ”Och emedan således item Bisittare-öppningar kommit att yppas ha de handlande till bisittare i de avgångnes ställen föreslagit följande handelsmäm nämligrn Herr Hans Ellgren, Herr Joh. And, Lamberg, Herr Christian Friederici, Herr Sven Kullman, Herr Carl Habicht, Herr Benjamin Bagge, Herr Anders Florén, Herr Volrath von Öltken, Herr Anders Oterdahl och Herr Martin Holterman såsom de där äga den skickelighet och insikt samt hos allmänheten det förtroende, som vederbör.” (EIIb 27.10.1758) ”Borgmästare och råd i Kungl. Siö- och stapelstaden Göteborg och öfwer thess tillhörige Land göre witterliget, at hos oss hafwa handelsmannen Herr Sven E Kullman och Fabrikeuren Jonas Floberg såsom ägare af en härstädes anlagd klädes- och Yllefabrique anmält sig wara sinnade i Riksens Höglof Ständers banco anhålla om et penningelåhn af Tiugu Tusende Siuhandradeåtta daler kopparmynt emot pantsättande af Fyrtio säckar Polsk Ull, som efter wågattest tillsammans wäga trettiosju skeppund och aderton mark samt af Klädesfabrikeuren Zacharioas Fröse och notarien wid lofl Hallrätten Wälb Joh Hellman blifwit wärderad till Trij Hundrade Tiugu d smt skeppundet till vilken ända icke allenast bemälte handelsman Sven E kullman och Fabrikeuren Jonas Floberg hos följande deras Förskrifning under den 21 i thenna månad med egna händer underskrifwet utan och handelsmännen Herr Christian Arfwidsson och Herr Benjamin Bagge, hwilke begge här i staden äro bofaste och wälmående, jämwäl såsom löftesmäm, therunder med egna händer sina namn tecknat samt för ofwanberörde 23.708 daler kopparmynt såsom för egen skuld bägge för en och en för bägge i borgen gått.

Och såsom ofwanberörd 40 säckar polskt Upp av 37 skpund och 18 mark vikt äro inlagde uti en väl förvarad bod av trä i själva Fabriqehuset vid Kongsgatan under wår och ägarnas Lås och Nycklar. Alltså försäkra wij att thetta parti ull, så länge then förblifwer Banquens pant, skall oförtryckt hållas Banquen tillhanda och i ingen måtto rubbas eller skingras.

Göteborgs Rådhus 25.11.1761

Andreas Damm

O Westman” (EIIb:101, 25.11.1761)

Sven Kullman efterlämnade enligt bouppteckningen den 31.5.1763 112 032 d smt, därav hus och gård på Drottninggatan med välvd källare omfattade 2 tomter, värt 1 700 daler, $\frac{2}{3}$ av gården på Kungsgatan, där klädesfabriken låg ($\frac{1}{3}$ ägdes av fabrikör Floberg), värde 3 600 daler, vidare själva fabriken med 5 vävstolar (utom 4 som icke var igång), en Drougette-wävstol med överskärare med 2 pressar därtill, en stamp i Mölndal med kvarn därtill med ett par stenar, slutligen varulagret bestående av linne och bomullstyger, skinn, saltat kött, hampa, lin m.m. Bland bohaget märktes en tavla med Carl XII till häst och två andra kungliga konterfej.

Med Maria Hülphers hade Sven Eriksson Kullman följande barn:

1) *Abraham Eric Kullman* F, 11.4.1749, död 4.10.1750

2) *Christina*, född 2.1.1751, död 19.8.1814. G.m. Gudmund Dahl, född 24.1.1739 i Uddevalla, burskap som handlande i Göteborg 5.6.1769, död i Göteborg 27.6.1826. *Gudmund Dahl* hade i åtta år varit bokhållare hos Kullmans, han och hustrun var liksom svärmodern herrnhutare. Bl.a. var Gudmund Dahl kyrkoföreståndare i Gustavi och medlem av Handels societetens styrelse, vilket förmodligen även Sven Kullman var. Gudmund Dahl och Christina Kullman hade sexton barn.

3) *Elisabeth*, född 29.7.1752, död 26.9.1791. G.m. *skeppsmäklare Johan Håkan Leffler*, född 1745, död 1813 i hans första gifte. Stamma moder till professor Mittag-Leffler. Se Örnberg 4, 282.

4) Barn fött den 3 febr, död den 19.9.1754

5) *Sven Petter* född 25.4.1755, död 3.4.1789. Erhöll 19.2 1787 burskap som handlande. grosshandl. gift med *Britta Dorotea Böker* (dotter av handlanden Johan Carl Böker, född 1734 och Dorotea, död 14.7.1788) (uppgifter från Royal Bachelors Club) omgift 30.4.1793 med handlanden Severin Wallin i Falkenberg (var död 1812).

6) Maria född och död 1756

7) *Maria*, född 22.7.1757, död i lungdot 12.8.1781. Gift 29.11.1774 med handlanden Jonas Malm, född 1743, död 13.1.1808 i hans första äktenskap. Söner Johan Niclas (kommerseråd) och Sven Peter (Berg I:2, GLA och uppgifter från Royal Bachelors Club)

8) *Erik Svensson Kullman*, född den 8.9.1758, student i Uppsala 1775, magister 1779, konsistorienotarie i Göteborg 1785, lektor där 1789, död 25.11.1804. Fick 1790 fem års privilegium på styrandet av Göteborgs stiftsmatrikel och stiftstidning, vilket förnyades på 10 år. Ett av honom ägt och namnmärkt exemplar av *Rhyzelii Biskopslängd*, som sedan varit i Wingårds ägo, har inköpts antikvariskt av O. Dahl. Ett indicium på att familjen var medveten om härstamningen från biskopen Bellinus?

Gift 1786 med *Anna Bauer*, född 1768, död i kolera 1834, dotter till J. F. Bauer på Gubbero. Källa: Sjöströms Göteborgs nation i Lund. Söner till Erik Svensson Kullman var: a) Sven Fredrik (1786–1817), sjökapten (se Örnberg I, 91–92); b) Johan Peter (1795–1869) kyrkoherde och prost i Södertälje 3) Anders Reinhold (1797–1860) konsul i Uddevalla. Dotter: Maria Sofia (1788–1834) gift med handl i Göteborg Anders H Blidberg.

Martin Holterman gav 3.8.1763 (EIIb:107) bevis, att Elias Bergström, som förut tjänat avlidne handelsmannen Sven E Kullman i fyra år, sedan i åtta år hade tjänat honom bl.a. som uppsyningsman i Masthugget. Elias Bergström ville nu bli borgare och hökare, vilket bifölls av de äldste.

30.3.1765 (EIIb;111): Ett flertal fordringsägare krävde *segelsömmaren Carsten Gaijen* – bl.a. Christian Arfwidsson, Birgitta Sahlgren, *Maria Kullman* (1 000 d smt) Lorentz Grill och Petersen. De krävde inteckning i hans fasta egendom.

4.5.1765: Christian Beckman Anders Siögård, Hans Jacob Eckman och under sin mans frånvaro Christina Boisman protesterade i egenskap av arvtagare tillsammans med Carsten Gaijen av deras avlidna moders och svärmoders arvfallna egendom mot hans personliga och oförmodade skulder, varigenom han utsatte sig för inmaning i häkte och allmän vård. En ”mindre wetande stiu ffader” borde icke genom bodräkt få försvaga husets förmögenhet. – 17.4.1765 omtalas eldning på olaga tid hos Carsten Gaijen på Vall- och Kungsgatorna.

Bland de 15 som på grund av handelsmännen Martin Sandbergs och Sven Kullmans död samt rådman Carl Habichts och handelsmännen von Öltkens och Benjamin Bagges avskedstagande från handels societetens ordinarie sammankomster föreslagna kandidaterna till de fem lediga bisittartjänsterna (av vilka fem skulle väljas) befann sig Erik Kullman. (Övriga var Anders Barthen gren, John Hall den äldre, Gabriel Beijer, Sven Schale, Magnus Ahlroth, Johan Cahman, John Scott, And, Otterdahl, Martin Törngren, Jonas Eriksson (Malm?) Samuel Bruce, Olof Wetterling, Hasselroth och Spargren).

Sven Eriksson Kullmans hustru Maria Hülphers var 1752 styrelsemedlem i herrnhutiska församlingen. Hon fortsatte affärsverksamheten efter Sven Kullmans död. 1763 hade hon betjänarna Dahl och Libeck, jungfru Brita Lisa Meyers, drängen Jon, pigan Kerstin: där bodde också handelsman Lorens Jenssen med bodbetjänten Bratt. Hon gifte 1768 om sig med *handlanden och fattighusföreståndaren i Göteborg Niclas Matzen*, född 1711, död 1775.

Därefter skrevs huset under några år på hennes svärson *köpmannen Gudmund Dahl*, så hängiven herrnhutare, att församlingen ända in på 1900-talet skötte hans grav på Örgryte gamla kyrkogård (inköpt 1810, gamla avd, grav nr 2). Handelsmannen Lars Levgren och han sålde såsom domkyrkoföreståndare som ”onödig kyrkoskrud” på auktion bl.a. domkyrkans äldsta altartavla, skänkt av Gustaf II Adolf. Tavlan hade kunnat räddas åt eftervärlden om slumpen låtit den hamna utanför brandområdet 1802, men så tycks inte ha varit fallet.

Änkefru Matzen sålde 1779 gården till *handelsmannen Johan Bagge*, konkursdrabbad första gången redan 1770. Denne lät (enligt AIIa 17.5.1779) första gången ”upbiuda hus och gård thet afl Handelsman Niclas Matzens Enka Maria Matzen medelst i wtnens närwaro then 8 Majj 1779 utfärdat Köpebref till bemälte Herr Bagge försåldt mot en öfwerenskommen och utlagd Köpeskilling Tre Tusende Rdr Specie” etc.

1786–87 bodde där också *handelsman Jacob Svanberg* och *handelsman Joh. Abr. Hülphers* (burskap 11.7.1783)

Johan Bagges kreditorer sålde 1791 gården – ett trähus med 22 enkla fönster – till den med ryska varor som lin, talg och vax handlande *Olof Melin junior*, författare och illustratör av en ABC-bok för läsning enligt ljudmetoden. Han uppbjöd huset den 27.2.1792 och förlorade huset i storbranden 1802, varefter ödetomten 1803 inköptes till bakgård åt *frimuraresamhället* (uppbud 22.8.1803). Den motsvarar nuvarande Drottninggatan 32.